

KLAGANDE**MOTPART**

Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

ÖVERKLAGADE BESLUT

Naturvårdsverkets beslut den 22 december 2022,

- diariern NV-07066-22 (mål 151-23), se bilaga 1, samt
- diariern NV-07049-22 (mål 152-23), se bilaga 3

SAKEN

Godkännande av älgförvaltningsplan och fastställande av älgskötselplan

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND**Godkännande av älgförvaltningsplan (mål 151-23)**

Länsstyrelsen i Gävleborgs län (länsstyrelsen) beslutade den 23 juni 2022 att godkänna en älgförvaltningsplan för Ljusnan Voxnans älgförvaltningsområde (ÄFO) med vissa ändringar i avskjutningen. Länsstyrelsen ansåg bl.a. att ÄFO hade en kraftigt vikande älgstam, mest sannolikt på 4,0 älgar/1000 ha, varför försiktighetsåtgärder i avskjutningen var befogade med anledning av hög rovdjurspredation. Länsstyrelsen ändrade därför älgförvaltningsplanen för området till en total avskjutning på 1,0 älg/1000 ha fördelat på 70 % kalv och 60 % tjur i tre år framöver. Skälen för beslutet framgår av bilaga 2.

██████████ överklagade beslutet till Naturvårdsverket, yrkade att förvaltningsplanen skulle ändras till 1,5 älgar/1 000 ha och avskjutning med 50 % vuxna och 50 % kalvar, och anförde bl.a. följande. ÄFO har kommit nära Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens mål om 7/10 oskadade tallstammar på 5 m höjd. Beslutet riskerar målet. Älgstammen kan inte bli större innan man nått målet med oskadad skog. Länsstyrelsen vill höja älgstammen på grund av hög predation från varg och björn. Att markägare ska bekosta en rovdjurspolitik som leder till ökade viltskador är orimligt. Småskogsägare, som gör allt rätt med återbeskogning av tall, tvingas se sin inkomst sänkas med 30% vilket är mängden skadad tallskog som skogsbruket accepterat. Länsstyrelsen tar sig friheten att besluta om en egen älgförvaltningsmodell trots regeringsbeslut om hur förvaltningen ska bedrivas. ÄFO var enig med älgskötselområdet om älgförvaltningsplanen, men den förkastar länsstyrelsen. Skogsägares långåriga engagemang för återbeskogning för en förvaltning i balans med naturresurserna riskerar att gå om intet. Det måste tydliggöras om länsstyrelsen haft rätt att frångå beslutad förvaltningsmodell samt om målet för oskadade tallstammar inte gäller. Det behöver klargöras om antalet älgar prioriteras på bekostnad av skadenivån på tallungskog, samt om det finns någon mening för markägare att plantera mer tall på mellanmarker än vad som krävs, eller om markägarna ska återgå till granplantering. Det finns en risk med att förlita sig på komplicerade

teoretiska beräkningsmodeller där enstaka parametrar kan ge missvisande resultat. Länsstyrelsens modell för inventering av älg och rovdjur har osäkra parametrar som kan ge felaktiga resultat. Risken finns att jägare inte rapporterar älgobs, eftersom det inte ligger i jägarnas intresse att minska älgstammen. Jägare utan mark har ingen kostnad för älgskador. Man bör lyssna på markägare och Skogsstyrelsen. En forskare har redogjort för beräkningsmodellen Lst-Moose. Länsstyrelsen har använt modellen med fel instruktion och använt fel siffra för vargrevir. ÄBIN är, till skillnad från älgobs, en vetenskapligt vedertagen metod. Länsstyrelsen har rådfrågat Jägareförbundet men inte markägarna vilket sätter myndighetens opartiskhet i fråga. Sverige har världens högsta älgpopulation, dubbelt så hög som t.ex. Finland. Den ursprungliga älgförvaltningsplanen överensstämmer bäst med ny beräkning av Lst-Moose. Det hänvisas till Naturvårdsverkets utvärdering NV-08872-17.

Länsstyrelsen fann inte skäl att ändra sitt beslut och yttrade i huvudsak följande. Naturvårdsverket har meddelat att länsstyrelserna bör utgå ifrån en beräkningsmodell från Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Länsstyrelsen meddelade länets älgförvaltningsgrupper att en annan beräkning av älgstammens storlek ska bifogas ansökan, om beräkningsmodellens resultat inte är lämpligt. Någon sådan inkom inte, varför länsstyrelsen utgick ifrån resultatet i den nationella beräkningsmodellen för älg. Länsstyrelsen godkände förvaltningsplanen under förutsättning att vissa ändringar görs, eftersom älgförvaltningsgruppen anser älgstammen vara större än vad den nationella beräkningsmodellen påvisar. Avskjutningsnivån har beräknats med beräkningsmodellen älgfrode, genom vilken länsstyrelsen har funnit att en avskjutning på 1,5 älgar/1 000 ha i vinterstam inte leder till att målen i älgförvaltningsplanen uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för den regionala älgförvaltningen. Den nationella målsättningen är att skapa en älgstam av hög kvalitet i balans med betesresurser. Om tidigare avskjutningsnivåer fortlöper, så finns risk att älgstammen inte återhämtar sig, vilket skulle frångå myndighetens regionala ansvar för

älgförvaltningen i länet. Vidare står inte älgstammens täthet i direkt korrelation med andelen betesskador. Enligt en rapport från Naturvårdsverket har tillgången på tallfoder en större inverkan på betesskadenivåer än älgtätheten.

Tidigare analyser av ÄBIN-data har visat att variationen mellan år i större utsträckning förklaras av att olika bestånd mätts inom varje ÄFO, snarare än att skadenivåerna faktiskt skiljer sig åt. Mellan tillfällena fanns inga signifikanta samband mellan procentuell förändringen i älgtäthet och skadenivåer.

Den beslutade andelen kalv i avskjutningen är densamma som i älgförvaltningsgruppens förslag och följer även de råd som inhämtats från Jägareförbundet samt forskning kring älgförvaltning i områden med högt predationstryck.

Älgförvaltningsuppdraget har flera delar, där ansvaret gentemot skogsnäringen ingår, men med hänsyn till förutsättningarna varken kan eller bör det ske på bekostnad av älgstammens möjlighet att bibehålla en livskraftig nivå.

Naturvårdsverket avslag överklagandet den 22 december 2022 med bl.a. följande skäl. Älgförvaltningsgruppens förslag innehöll ett avskjutningsmål om 1,4 älgar/1 000 ha med kalvandel på 50 %, vilket Ingvar Bengtsson yrkar att planen ska ändras till för att inte leda till oacceptabel skadenivå på skog. Det övergripande målet är en livskraftig älgstam i balans med foderresursen. Skogen och älgstammen ska hanteras i förhållande till övriga allmänna intressen, exempelvis rovdjursförekomst. Betesskadorna ligger på acceptabla nivåer, vilket möjliggör att hänsyn tas, till exempelvis älgen som resurs och att stammen ska vara livskraftig. Att länsstyrelsen utifrån försiktighetsprincipen har begränsat beskattningen av älgstammen kan ses som rimligt, för att inte riskera att rovdjurspredation omöjliggör jaktuttag. Länsstyrelsens uppskattning i Älgfrode ligger nära SLU:s skattningar. Det är viktigt att förvaltningsutrymme bibehålls så att jakt på älg kan ske långsiktigt och produktionsanpassat. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Fastställande av älgskötselplan (mål 152-23)

Länsstyrelsen beslutade den 1 juli 2022 att fastställa en älgskötselplan för JUA Älgskötselområde (ÄSO) med vissa ändringar i avskjutningen.

Länsstyrelsen ansåg bl.a. att ÄSO hade en kraftigt vikande älgstam och beslutade därför att öka kalvandelen i avskjutningen från 61 % till 70 % och andelen tjur i avskjutningen från 50 % till 60 %. Länsstyrelsen uppgav att ändringarna leder till att vinterstammen ökar till 4,4 älgar/1 000 ha.

Länsstyrelsen beslutade att ändra den totala avskjutningen till 0,5 älg/1 000 ha för år 2022/2023 och 0,6 älg/1 000 ha för år 2023/2024–2024/2025. Skälen för beslutet framgår av bilaga 4.

██████████ överklagade beslutet till Naturvårdsverket med samma yrkande och anförde i huvudsak samma grunder som i det ovan återgivna överklagandet.

Länsstyrelsen fann inte skäl att ändra sitt beslut och yttrade i delar samma sak som i det ovan återgivna yttrandet, med följande tillägg. Med hänvisning till beslutade ändringarna i älgförvaltningsplanen och i enlighet med 27 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7) fastställs älgskötselplanen under förutsättning att vissa ändringar görs. ÄSO har under de senaste åren visat en liknande, vikande trend enligt vedertagna inventeringsmetoder i älgstammen. Området berörs också av rovdjurspredation. Det finns fog att tillämpa försiktighet i älgförvaltningen. Om tidigare års avskjutningsnivåer fortlöper finns det risk att älgstammen inte återhämtar sig vilket skulle vara att frångå myndighetens ansvar för älgförvaltningen i länet. Styrelsen för ÄSO meddelade den 27 juni 2022 att de var öppna att revidera planen för att efterlikna älgförvaltningsplanens fördelning av tjur och kalv i avskjutningen. Länsstyrelsen har beslutat att 23 kalvar får fällas inom ÄSO, jämfört med i ansökan angivna 43 kalvar, vilket länsstyrelsen inte ser som omöjligt att uppnå. Avskjutningsnivån följer även de råd från Jägareförbundet samt forskning kring älgförvaltning i områden med högt

predationstryck. Den ursprungliga planen var inriktad på att öka älgstammen från 4,5 till 6,5 älgar/1 000 ha. Det förändrade beslutet följer den ursprungliga målsättningen, men det är osannolikt att en sådan stor ökning nås under en planeringsperiod. Naturvårdsverket avslag överklagandet den 22 december 2022 med bl.a. följande skäl. Länsstyrelsens bedömning av utgångsvärdet om 4 älgar/1 000 ha är rimlig då ingen lokaldata finns att tillgå för älgskötselområdets älgtäthet. Värdena enligt ÄBIN påverkas av många andra faktorer vid sidan av älgtäthet varför en höjning av stammen från en låg nivå inte kan ses som något som ger avgörande negativ inverkan på skogsskadenivåerna. I detta fall med relativt låga skadenivåer, låg älgtäthet och hög predation bör åtgärder som säkerställer en livskraftig älgstam prioriteras. Det är befogat att vidta försiktighetsåtgärder gällande avskjutningen och att lägga jakttrycket huvudsakligen på kalv. Skälen för beslutet framgår av bilaga 3.

PARTERNAS INSTÄLLNING I FÖRVALTNINGSRÄTTEN

██████████ överklagar Naturvårdsverkets båda beslut och yrkar att förvaltningsplanen för ÄFO och älgskötselplanen för ÄSO ändras till 1,5 älgar/1 000 ha och en avskjutning med 50 % vuxna och 50 % kalvar, alternativt att älgförvaltningsplansbeslutet återremitteras till länsstyrelsen för nytt beslut i enlighet med älgförvaltningsgruppen föreslag.

Han anför i huvudsak följande till grund för sin talan. I Skogsstyrelsens analys av ÄBIN-inventeringen framgår att viltskador har ackumulerats under flera år och att det behövs åtgärder för att möjliggöra att 7 av 10 tallstammar är oskadda när dagens ungskogar blir 5 meter. Med en klövviltstam i balans med tillgången på foder blir det möjligt även för rönn, asp, sälg och ek att bli trädbildande där de är naturligt förekommande, vilket är viktigt för den biologiska mångfalden. Skogsstyrelsen anser att Gävleborg är ett lysande exempel på att skadenivån på tallungskog kan uppnås med förnuftig älgförvaltning. I Skogsstyrelsens ÄBIN-rapport anges årliga betesskador på tall om 5 % som en tolerabel nivå. Markägare inom ÄFO bedriver ett för älg

gynnsamt skogsbruk med god tillgång till vinterfoder. Älgstammen har god kvalitet. I beräkningen för ÄFO 2023 framgår att vinterstammen år 2021 var 4,73 älgar/1 000 ha. Länsstyrelsen ansåg stammen vara 3,6 älgar/1 000 ha, medan älgförvaltnings-gruppen beräknade den till 5,0 älgar/1 000 ha. "Facit" visar således att förvaltningsgruppens förslag till avskjutning om 1,5 älgar/1 000 ha låg närmast den faktiska populationen, vilket är ett starkt argument till bifall och att avskjutningen för kommande säsong ska justeras. Den med spillningsinventering skattade älgtätheten inom ÄSO är sannolikt underskattad då man använder en för hög defikationshastighet för ett magert och talldominerat område relativt långt norrut. Den forskare på SLU, som har utarbetat Lst-Moose, har tydligt angett att det är rimligt att använda konfidensintervall kring skattningen av älgtäthet inom ett älgförvaltningsområde.

Påståendet att älgstammen är svag är löjeväckande, då vi har världens högsta älgstam och huruvida den har ökat eller minskat beror på jämförelseperiod. Konkurrensstatus för rönn, asp, sälg och ek på ytorna indikerar ett högt betetryck. Länsstyrelsen frångår egenmäktigt den älgförvaltningsmodell som regeringen har beslutat om och negligerar den egna älgförvaltningsgruppen, som var enig. Genom att besluta om en älgskötselplan med 0,5 älg/1 000 ha, när man har godkänt en älgförvaltningsplan med 1,0 älg/1 000 ha, struntar länsstyrelsen i den älgförvaltningsplan som godkänts.

Älgförvaltningsgruppens arbete är viktigt och länsstyrelsens granskning av inkomna planer bör bestå i att säkerställa att rätt underlag används, att bedömningar av underlaget är rimliga samt att föreslagen plan leder mot uppsatta mål. Det är inte rimligt att länsstyrelsen i detalj ska bestämma vilken siffra som ska användas. Om det vore syftet skulle inte älgförvaltningsgrupperna behövas och det skulle saknas motivation att bl.a. hämta in och analysera data. Genom sitt agerande frångår länsstyrelsen intentionerna med älgförvaltningsgruppernas arbete. Äganderätten skyddas genom grundlag, Europakonventionens första tilläggsprotokoll och EU:s stadga om grundläggande rättigheter. För begränsning krävs legalitet, allmänt intresse, att den

berövade ersätts enligt visa principer och proportionalitet, vilket Länsstyrelsen och Naturvårdsverket bortser från. Länsstyrelsen saknar mandat att öka betesskadorna på markägarnas bekostnad, att frångå riksdagens beslut och att spoliera Skogsstyrelsens arbete gällande skadenivån på tallungskog. Man kan välja att minska rovdjurspredationen. Det är inte rimligt att tjänstemän lägger ekonomisk börda på privatskogsbruket, utan sådant ska beslutas av riksdag och regering. Det hänvisas till prop. 2009/10:239, som tydligt anger att balansen och de acceptabla betesskadorna ska uppnås genom en produktionsanpassad älgjakt. Med stöd av den är det, utifrån ett markägarperspektiv, rimligt att balansläget och tolerabla betesskador uppnås genom en reglerande jakt. Utifrån jägares och markägares perspektiv borde större andel av uttaget ur älgstammen tillfalla jägarna och en mindre andel till rovdjuren, som idag beskattar älgstammen för hårt. Föreskrifterna i 18 § NFS 2011:7 anger på ett liknande sätt att älgförvaltningsgruppernas uppgift är att föreslå en plan som leder mot uppsatta mål. Han lämnar bl.a. in en debattartikel författade av två anställda vid Skogsstyrelsen, resultat från älgberäkning, diagram med älgtäthet m.m., Skogsstyrelsens resultat från ÄBIN och foderprognoser år 2022 och år 2023, samt en älgförvaltningsplan och en älgskötselplan upprättade den 30 juni 2021.

Länsstyrelsen hänvisar till sina tidigare beslut och yttranden i de två ärendena, samt tillägger avseende beslutet av den 23 juni 2022 i huvudsak följande. Länsstyrelsens grundinställning är att älgförvaltningsgruppen ska ansvara för målsättningen för älgstammen inom ett älgförvaltningsområde i enlighet med 18 § NFS 2011:7. Hänsyn ska tas till den påverkan som älgstammen har på skogsnäringen likväl som planerad målsättning bör fokusera på att uppnå en älgstam av hög kvalitet. En försiktighetsprincip bör införas när det kommer till områden som påverkas av predationstryck från såväl björn som varg samtidigt som älgstammen uppskattas understiga 5 älgar/1000 ha, eftersom forskning konstaterar att det under sådana förutsättningar inte är säkert om det finns ett jaktligt uttag. Utifrån informationen som fanns att tillgå vid godkännandet av

planen ska hänsyn till skogsnäringen absolut tas, men det varken kan eller bör ske på bekostnad av älgstammens möjlighet att bibehålla en livskraftig nivå.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens och Naturvårdsverkets beslut, se bilagorna 1–4, med följande tillägg.

Enligt 2 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7) avses med *ekosystembaserad förvaltning av älgstammen* i NFS 2011:7 en adaptiv förvaltning som, i syfte att skapa en älgstam av hög kvalitet och i balans med betesresurserna, tar hänsyn till viktiga allmänna intressen såsom rovdjursförekomst, trafiksäkerhet och inverkan på biologisk mångfald samt till jordbruk och skador på skog.

Förvaltningsrättens bedömning

Överklagbarhet och klagorätt

Enligt 40 § förvaltningslagen (2017:900) överklagas beslut till allmän förvaltningsdomstol. Av 4 § samma lag följer att om en annan lag eller förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från förvaltningslagen, tillämpas den bestämmelsen.

Det faktum att länsstyrelsen ska godkänna älgförvaltningsplaner och fastställa älgskötselplaner framgår av 3 d § jaktförordningen (1987:905) respektive 27 § NFS 2011:7. Naturvårdsverket har meddelat NFS 2011:7 med stöd av bl.a. 7 § jaktförordningen. Länsstyrelsens båda beslut har således grund i jaktförordningen. Enligt 58 § andra stycket 1 jaktförordningen får Naturvårdsverkets beslut i dylika överklagade ärenden inte överklagas.

Av artikel 6.1 i den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR) framgår att var och en,

vid prövningen av sina civila rättigheter och skyldigheter, ska vara berättigad till en rättvis och offentlig förhandling inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol. Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har ansett att jakt-rätt och markägares rätt att själv ta hand om påkört och trafikskadat vilt samt ombesörja viltvård på fastigheten är civila rättigheter som omfattas av artikel 6.1 EKMR (se rättsfallen RÅ 2001 ref. 56 och HFD 2014 not 14). Med stöd av artikel 6.1 EKMR har HFD också åsidosatt överklagandeförbudet i 58 § andra stycket 1 jaktförordningen i en fråga som rörde skyddsjakt efter älg.

HFD menade att det för tillämpning av artikel 6.1 EKMR krävs en reell och seriös tvist avseende en rättighet i nationell rätt och att rättigheten kan karaktäriseras som en civil rättighet. HFD konstaterade att tvisten var reell och seriös, att tillståndet kunde ges för att förhindra allvarlig skada på skog och att klaganden bedrev skogsnäring på egendomen, varför åtgärden hade ett klart samband med respekten för och skyddet av egendom och näringsverksamhet. HFD ansåg att det var rätt att ta upp överklagandet till prövning (se rättsfallet HFD 2018 ref. 46).

Av utredningen i målet framgår att Ingvar Bengtsson har uppgett att han är markägare inom älgskötsel- och älgförvaltningsområdena. Av överklagandet till Naturvårdsverket framgår också att han som markägare återbeskogar markerna med tall. Dessa omständigheter har inte bestritts av länsstyrelsen. Domstolen finner därmed ingen anledning att ifrågasätta att Ingvar Bengtsson äger mark och bedriver skogsbruk inom älgskötsel- och älgförvaltningsområdena.

Älgförvaltningsplanen ska innehålla bl.a. förslag till avskjutning för ÄFO och mål för älgstammens utveckling inom området (se 17–19 §§ NFS 2011:7 samt föreskrifternas bilaga 1). Älgskötselplanen ska innehålla uppgift om hur stor den årliga avskjutningen bör vara fördelat på tjur, ko och årskalv (27 § andra stycket 7 p. NFS 2011:7). Av 20 och 27 §§ framgår också att älgförvaltnings- och älgskötselplanerna samspelar. Sammanfattningsvis framgår således av

NFS 2011:7 att såväl älgförvaltnings- som älgskötselplanerna kan påverka älgbestånden och avskjutningen av älg på ett visst område.

I egenskap av markägare och skogsbrukare har Ingvar Bengtsson uttryckt att viltskador på skogen ska hållas nere eller minska. Att älgar kan medföra skador på tall får enligt rättens mening anses vara allmänt känt (jfr prop. 2009/10:239 s. 18). Skador på skog och areell näring nämns därtill i 2, 18 och 27 §§ NFS 2011:7. [REDACTED] vilja att genom beslut avseende älgar påverka skogen har således ett klart samband med respekten för och skyddet av hans egendom och den verksamhet som han där bedriver.

Naturvårdsverkets båda beslut rör således en sådan civil rättighet som avses i artikel 6.1 EKMR. Tvisten får anses vara reell och seriös. Förvaltningsrätten bedömer därför att besluten kan överklagas trots bestämmelsen i 58 § andra stycket 1 jaktförordningen. Eftersom [REDACTED] har varit part hos Naturvårdsverket och fick avslag på sina överklaganden dit, har de överklagade besluten gått honom emot. Förvaltningsrätten tar därför upp [REDACTED] överklagande till sakprövning i båda målen.

Sakprövning av de överklagade besluten

Överklagandets delar

[REDACTED] anför flera skäl till varför han anser att länsstyrelsens beslut är felaktiga. Såsom rätten förstår hans invändningar, kan de sammanfattas med att han för det första anser länsstyrelsen sakna kompetens att ändra i älgförvaltnings- och älgskötselplanerna, för det andra anser länsstyrelsens beslut utgöra en olaglig inskränkning i hans äganderätt, och för det tredje anser han att länsstyrelsen har uppskattat och vägt de värden som är relevanta för avskjutningsnivån och -fördelningen på ett felaktigt sätt.

Förvaltningsrätten prövar nedan dessa invändningar i motsvarande ordning.

Länsstyrelsens kompetens

██████████ menar att länsstyrelsen frångår den älgförvaltningsmodell som riksdag och regeringen har beslutat om. Mot bakgrund av hans hänvisningar till prop. 2009/10:239 och NFS 2011:7 samt synpunkter om länsstyrelsens mandat, tolkar förvaltningsrätten hans överklagande i denna del som en invändning om att han anser att länsstyrelsen saknar mandat att frångå älgförvaltningsplaner och älgskötselplaner som har upprättats av en älgförvaltningsgrupp.

Av 3 d § jaktförordningen och av 27 § NFS 2011:7 framgår att älgförvaltningsgruppen ska upprätta en älgförvaltningsplan och att älgskötselplanen ska tas fram efter samråd med älgförvaltningsgruppen. Det framgår emellertid även av bestämmelserna – samt av 18 § NFS 2011:7 – att planerna ska godkännas respektive fastställas av länsstyrelsen. Enligt förvaltningsrätten medför denna reglering att det slutgiltiga beslutet måste anses ligga hos länsstyrelsen.

Om länsstyrelsens kompetens skulle vara begränsad på så sätt att den endast skulle ha möjlighet att överinse dessa planer, men inte kunna ändra i dem, skulle det dessutom minska länsstyrelsens möjligheter att vidta sådana åtgärder som övriga delar av regelverket förefaller förutsätta (jfr bl.a. 33 § jaktlagen, 3 d § jaktförordningen, 29 § NFS 2011:7 samt prop. 2009/10:239 s. 35).

En sådan tolkning är även i linje med prop. 2009/10:239 s. 29 f. och 34, där det bl.a. framgår att tanken med regelverket var att älgförvaltningsgruppen och älgskötselområdena ska lämna *förslag* på förvaltnings- respektive skötselplan. Regelverket får därför förstås som att länsstyrelsen har möjlighet att ändra i älgförvaltnings- och älgskötselplanen. Därmed kan inte länsstyrelsen anses ha agerat utanför sin kompetens när den, i samband med godkännandet respektive fastställandet av planerna, ändrade i planerna. ██████████ överklagande kan således inte vinna bifall på denna formella grund.

Inskränkning i äganderätten

██████████ menar att beslut om inskränkningar i äganderätten måste fattas av riksdag eller regering. Av 3 § jaktlagen framgår att viltet är fredat och endast får jagas om det följer av jaktlagen, föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. Begränsningen av rätten att jaga har således redan införts genom av riksdagen stiftad lag. Begränsningar av rätten att jaga kan visserligen indirekt påverka skogsegendom genom att en större älgstam kan medföra betesskador på skogen, men eftersom begränsningen av rätten att jaga redan följer av lag är sådana indirekta följd effekter del av det av riksdagen stiftade regelverket. ██████████ överklagande kan således inte vinna bifall på denna grund.

Avskjutningens storlek och fördelning m.m.

Av prop. 2009/10:239 s. 27 framgår att inventeringar, trafikolyckor, rovdjurstäthet och foderprognoser ska inhämtas för älgförvaltningsgruppernas analys, samt att hänsyn ska tas till särskilt skadedrabbade områden, och att man inom förvaltningsområdet bör beräkna ett mål för avskjutningen och dess fördelning med utgångspunkt i kunskaper om älgstammens storlek och demografi, skadorna på skogen, rovdjursförekomst, foderprognoser och viltolyckor m.m. I huvudsak nämns motsvarande intressen i 2, 18 och 19 §§ NFS 2011:7, där det bl.a. framgår att älgförvaltningsgrupperna, med särskilt beaktande av foder-tillgång och tolerabla skadenivåer, ska sätta upp mål för stammens storlek och sammansättning som grund för att beräkna en lämplig avskjutning.

Av 27 § NFS 2011:7 framgår därtill att älgskötselplanen ska bidra till att älgförvaltningsplanens mål genomförs, och att den ska innehålla en beskrivning av betessituationen i området och vilka åtgärder som ska vidtas för att begränsa skador av älg på gröda och skog inklusive biologisk mångfald samt uppgift om hur stor den årliga avskjutningen bör vara fördelat på tjur, ko och årskalv.

Av såväl prop. 2009/10:239 som NFS 2011:7 framgår således att nivån på avskjutningen utgår ifrån en avvägning mellan olika intressen.

██████████ överklagande får förstås som att han anser att länsstyrelsen gör en felaktig bedömning eller uppskattning av vilka dessa involverade intressen är, samt om hur de ska vägas mot varandra, vilket har fått till följd att länsstyrelsen beslutat om en lägre avskjutning med en annan fördelning än vad ██████████ menar är rimligt. ██████████ inställning får närmare bestämt förstås som att han anser att rovdjurstrycket i området ska minska, att älgstammen i själva verket är större än vad länsstyrelsen beräknat, att skadelaget på skogen är för stort – vilket även får negativa följder för den biologiska mångfalden – samt att avskjutningen bör fördelas på annat sätt än vad länsstyrelsen har beslutat om. Frågan i målet är om det har framkommit omständigheter som medför skäl att upphäva den av länsstyrelsens godkända älgförvaltningsplanen och den fastställda älgskötselplanen.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att de överklagade besluten endast avser godkännande och fastställande av älgförvaltnings- och älgskötselplaner. Rovdjursförekomsten i området ska visserligen beaktas, men det innebär inte att länsstyrelsen inom ramen för ifrågavarande beslut har kunnat besluta om minskad rovdjursstam. Sådana beslut fattas i särskild ordning.

██████████ har inte ifrågasatt länsstyrelsens påstående om rovdjursförekomst, utan endast ansett att mängden rovdjur bör minska. Sådana yrkanden kan dock inte prövas inom ramen för de överklagade besluten.

██████████ och länsstyrelsen har olika uppfattningar om vilka metoder och beräkningsmodeller som ska användas för att fastställa älgstammens storlek. Frågan om inventering av älgstammens storlek berörs i såväl jaktlagens förarbeten (prop. 2009/10:239 s. 27 och 47–50) som i NFS 2011:7.

Av lagens förarbeten framgår dels att olika inventeringsmetoder används, såsom spillningsinventering, avskjutningsstatistik, observationer av älg under jakten (älgobs), skogsskadeinventering avseende älg (ÄBIN) och flyginventering, dels att regeringen ansåg att det borde uppdras åt Sveriges

lantbruksuniversitet (SLU), Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen att efter samråd med markägarnas och jägarnas organisationer föreslå inventeringsmetoder som regelmässigt bör användas i älgförvaltningen.

Av 18 § NFS 2011:7 framgår att inventering ska ske med kvalitetssäkrade metoder, och i bilagan till NFS 2011:7 nämns avseende älginventering bl.a. avskjutning, älgobs och spillningsinventering, samtidigt som det för mer information hänvisas till manualer från SLU. I bilagan till NFS 2011:7 nämns visserligen ÄBIN, men endast i förhållande till inventering av skadeläget på skog. Av utredningen i målen framgår att en av SLU utarbetad beräkningsmodell har tillämpats av länsstyrelsen, vilket är i linje med lagens förarbeten och NFS 2011:7. Även om [REDACTED] har framfört synpunkter på hur beräkningsmodellen tillämpats, har det enligt förvaltningsrättens bedömning inte tydliggjorts att länsstyrelsens tillämpning skulle ha utförts på ett sådant sätt att utfallet har blivit felaktigt. Eftersom älgobs, och inte ÄBIN, tydligt nämns i bilagan till NFS 2011:7 för just älginventering, medför inte [REDACTED] synpunkt om att älgobs inte skulle vara en vetenskapligt vedertagen metod någon annan bedömning. Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten därför att länsstyrelsen har haft stöd för sin beräkningsmetod och därmed även för sin bedömning avseende älgstammens storlek.

Vad gäller skadeläget på skogen hänvisar [REDACTED] till ett mål från Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket om att 7 av 10 tallstammar ska vara oskadade när ungskogen uppnår 5 meter i medelhöjd. Målet nämns i både ÄBIN och Naturvårdsverkets skrivelse med ärendenr NV-08872-17, som [REDACTED] har hänvisat till. Även om definitionerna för skog-, träd- och buskmark i 2 och 3 §§ skogsvårdslagen (1979:429) förvisso utgår från träd som har, eller kan nå, en höjd av mer än fem meter har det inte framkommit att det påstådda målet skulle vara reglerat i författning. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten, till skillnad från vad som synes vara [REDACTED] argument, att det målet inte kan anses utgöra en lägstanivå för hur uttrycket *tolerabla skadenivåer* i 18 § NFS 2011:7 ska förstås. Även om skadenivåerna

på tallungskog överstiger det mål som framgår i skrivelserna från Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket måste således, vid tillämpningen av NFS 2011:7, intresset av en älgstam av hög kvalitet vägas mot övriga intressen, inklusive eventuella skador på skogen.

Länsstyrelsen menar bl.a. att det finns så pass få älgar i de ifrågavarande områdena att det, givet predationstrycket, finns risk för att älgstammen inte återhämtar sig om tidigare års avskjutningsnivåer fortlöper, samt att det givet omständigheterna inte säkert skulle finnas ett jaktligt uttag. [REDACTED] anser att länsstyrelsen har fel i denna del och hänvisar till att Sverige ska ha "världens högsta älgstam". Förvaltningsrätten noterar dock att [REDACTED] hänvisar till vad som förefaller vara siffror för rikets älgtäthet, vilken – såvitt rätten förstår det som framförts i målet – torde vara högre än älgtätheten i de ifrågavarande områdena. Älgtätheten för hela landet kan således inte bli avgörande för bedömningen eftersom älgstammens kvalitet i de ifrågavarande områdena rimligen måste bedömas utifrån förhållandena i just dessa områden. Enligt rätten har det inte framkommit skäl att ifrågasätta länsstyrelsens och Naturvårdsverkets uppgift om att områdenas älgtäthet är låg. Mot denna bakgrund, och med beaktande av det rovdjurstryck som förefaller finnas, menar rätten att det framstår som att länsstyrelsen haft fog för att tillämpa en försiktighetsprincip (jfr prop. 2009/10:239 s. 21).

Av jaktlagens förarbeten framgår att älgstammen ska anpassas till bl.a. betes-tillgången och de areella näringarna (prop. 2009/10:239 s. 17–18 och s. 22, samt prop. 1986/87:58 s. 37–38). Regelverket innehåller således en avvägning där olika intressen ska balanseras mot intresset av en livskraftig älgstam av hög kvalitet. Mot bakgrund av vad som har framkommit i målet bedömer rätten att det inte är visat att länsstyrelsen saknat fog för sin avvägning mellan de relevanta intressena. Vad [REDACTED] har anfört i övrigt påverkar inte denna bedömning. Länsstyrelsen får därför anses ha haft fog för sina beslut att, med ändringar av älgförvaltnings- och älgskötselplanerna, ändra avskjutningen

till de nivåer som framgår av länsstyrelsens beslut. Rätten bedömer även att det inte heller är visat att länsstyrelsen saknat fog för de beslutade fördelningarna mellan vuxna älgar respektive kalvar i avskjutningen.

Sammanfattningsvis bedömer således förvaltningsrätten att länsstyrelsen haft fog för sina beslut varför [REDACTED] överklagande ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 5 (FR-03)

Sebastian Hallman
tf. rådman

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED] [REDACTED]
och [REDACTED] deltagit.

Förvaltningsrättsnotarien [REDACTED] har föredragit målen.

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
@naturvardsverket.se

BESLUT
2022-12-22

Ärendenummer
NV-07066-22

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN

INKOM: 2023-01-12
MÅLNR: 151-23
AKTBIL: 5

Klagande 1:

[REDACTED]
[REDACTED]

Klagande 2:

[REDACTED]
[REDACTED]

Klagande 3:

[REDACTED]
[REDACTED]

Klagande 4:

[REDACTED]
[REDACTED]

Klagande 5:

[REDACTED]
[REDACTED]

Överklaganden av Länsstyrelsens i Gävleborgs läns beslut om godkännande av älgförvaltningsplan för Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsområde, länsstyrelsens dnr 3503-2022

Beslut

Naturvårdsverket avvisar överklagandena från [REDACTED]
[REDACTED]

Naturvårdsverket avslår överklagandet från [REDACTED]
[REDACTED]

Bakgrund

Länsstyrelsen i Gävleborgs län beslutade den 23 juni 2022 att godkänna älgförvaltningsplan för Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsområde att gälla till och med jaktåret 2024/2025. Av beslutet framgår bland annat följande. Inför godkännande av älgförvaltningsplanen har länsstyrelsen justerat älgförvaltningsgruppens förslag till en total avskjutning på 1,0 älg/1 000 fördelat på 70 % kalv och 60 % tjur av vuxen älg. Länsstyrelsen motiverade beslutet med bland annat följande. Älgförvaltningsområdet har en kraftigt vikande älgstam utifrån inventeringsresultat och avskjutningsstatistik de senaste fem åren. Eftersom älgförvaltningsområdet har en låg vinterstam samt hög rovdjurspredation av både varg och björn finns det risk för att rovdjurspredationen tar en stor del av återväxten av älgstammen. Älgförvaltningsgruppen bedömer att vinterstammen är 5 älgar/1 000 ha trots att resultatet från den nationella beräkningsmodellen för älg visar på ett medelvärde på 3,6 älgar/1000 ha. Länsstyrelsen bedömer att det inte är sannolikt att skillnaden i älgstammens storlek beror på vandring mellan olika älgförvaltningsområden. Det finns dock anledning att utgå ifrån att älgstammen är något större än 3,6 älgar/1 000 ha då älgförvaltningsgruppen samt ingående älgskötselområden hävdar detta. Länsstyrelsen anser att det är mest sannolikt att älgstammen i Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsområde är 4,0 älgar/1 000 ha vilket ger ett litet utrymme för jakt på 1,0 älg/1000 ha. Eftersom älgförvaltningsområdet har både hög predation av björn och varg samt att älgstammen är så pass låg så är det befogat att vidta försiktighetsåtgärder i avskjutningen. Länsstyrelsen beslutar därav att öka kalvandelen i avskjutningen från 50 % till 70 % samt att öka andelen tjur i avskjutningen från 50 % till 60 %. Skälen för länsstyrelsens beslut i övrigt framgår av bilaga 1.

Klagandena 1–5 överklagar beslutet.

Klagande 1 yrkar att älgförvaltningsplanen ska ändras på så sätt att avskjutningen ska vara 50 % vuxna respektive 50 % kalv per jaktår samt att vinterstammen ska vara 1,5 älgar/1000 ha. Till stöd för överklagandet och i senare yttranden anförs bl.a. följande. Inom JUA älgskötselområde uppnår markägarna Skogsstyrelsens rekommendationer för tallplantering. Andelen oskadade tallar de tre senaste inventeringarna är i intervallet 70–85 % vilket innebär en allvarlig skadenivå. Viltskador har ackumulerats under flera år och det behövs åtgärder för att det ska bli möjligt att av sju av tio tallstammar är oskadade när dagens ungskogar når fem meters höjd. Rönn, asp, sälj, ek (RASE) har gynnsam status på mindre än 5 % av inventerade provytor vilket är otillräckligt även då man tar hänsyn till att mer än 40 % av ungskogen består av magra marker. Skogsägarna återbeskogar de magra markerna med 95 % tall (tre års medel) och på mellanmarken 62 % tall (tre års medel). Den godtagbara återföryngringen på mellanmarker är 25 %. Markägarna sköter sin del med god marginal och uppfyller Skogsstyrelsens mål för återbeskogning med tall. För första gången sen den nya älgförvaltningen infördes 2012 så uppnår älgskötselområdet delmålet om max 5 % årsskador på tall (treårsmedel). Ljusnan-Voxnan älgförvaltningsområde har som ett av få, kanske det enda, visat att det går att uppnå en adaptiv älgförvaltning. Det riskerar länsstyrelsen att rasera. Älgförvaltningsområdet och älgskötselområdet har sänkt betesskadorna på tall till en acceptabel nivå beträffande årsskador. Skadebilden inom JUA

älgskötselområde har minskat med 50 % från år 2012 till 2022. Att målet att sju av tio tallar ska vara oskadade vid fem meters höjd inte har nåtts beror på ackumulerade skador. Älgobsen 2021 steg med 40 % jämfört med föregående år inom JUA och tiden för att skjuta en älg minskade. Visserligen ska man inte lägga för stor vikt för ett enskilt år, men den extremt stora ökningen av obs torde i alla fall visa på att älgstammen ökar. Spillningsinventeringen visar på en ökning av älgstammen fast man utgår från 19 st högar/dygn. Medelvärde för defekationshastigheten enligt SLU kan variera mellan 14 och 19 högar/dygn och enligt Jägareförbundet lämnar älgen 14–17 högar/dygn. Länsstyrelsens användning av maxantalet spillningshögar kan därför visa på en för låg uppskattning av älgstammen. Nationellt är det svårt att få markägare att plantera tall på grund av viltbete – att då som länsstyrelsen slå undan förutsättningen för markägarna, när man har lyckats med målsättningen är inte acceptabelt. Varför inte länsstyrelsen följer det nationella mål inom älgförvaltningen som Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen kommit överens om utan har en egen agenda är märkligt. Länsstyrelsen frångår därmed regeringsuppdraget inom älgförvaltningen. Länsstyrelsen vill öka älgstammen från 4,1 till 4,4 enligt deras egna beräkningar, detta trots att vi inte uppfyller målet att sju av tio tallstammar ska vara oskadad vid fem meters höjd. Länsstyrelsen vill höja älgstammen för att predation av både varg och björn är hög. Det är orimligt att enskilda markägare ska bekosta en rovdjurspolitik som leder till ökade viltskador. De modeller länsstyrelsen använder sig av för inventering av älg och rovdjur innehåller osäkra parametrar som kan ge ett felaktigt resultat. Att den teoretiska beräkning som används inte stämmer styrks av samtliga samråd inom Ljusnan-Voxnan älgförvaltningsområde. Äbin-inventeringen är däremot tämligen säker, tall och RASE-objekt står där dom står. Björn och varg tar i första hand kalv, att då som länsstyrelsen beslutat att det ska skjutas 70 % kalv är inte rimligt. I ”Naturvårdsverkets uppföljning av mål inom älgförvaltningen” står: Kalvandelen i jaktuttaget bör dock inte vara så högt att det påtagligt försvårar möjligheterna att uppnå det totala avskjutningsmålet.

Vid ett möte där en forskare från SLU deltog redogjordes för beräkningsmodellen Lst Moose. Vid mötet framgick att länsstyrelsen har använt modellen med fel instruktion. Länsstyrelsen har använt Lst Moose siffror och lagt in dem rakt av i Älgfrode för att få fram en plan. Enligt forskaren från SLU blir detta felaktigt då han redan i modellen skalat av övrig dödlighet och predation. Länsstyrelsen har därmed låtit predationen påverka två gånger. Dessutom har man ett sifferfel i Lst Moose då predationen beräknats med 4,1 vargrevir. I Älgfrode har länsstyrelsen räknat med 1,4 revir som är rätt. Detta gör att man i LST Moose har dragit av älgar på en för hög predation med 2,7 (4,1-1,4) vargrevir med schablonen 120–130 älgar per revir, därefter har länsstyrelsen lagt 1,4 vargrevir i Älg-frodemodellen. Summeras dessa fel kan konstateras att den ursprungliga älgförvaltningsplanen som länsstyrelsen avsåg bäst överensstämmelser med ny beräkning av Lst Moose.

Till överklagandet har bifogats Skogsstyrelsens ”Resultat från Äbin och foderprognoser år 2022. Område: ÄFO 5 Ljusnan-Voxnan, Gävleborgs län.”

Klagande 2 yrkar att Naturvårdsverket ska klargöra följande: om, när, och hur kommer de att uppnå målet att 7 av 10 tallstammar ska vara oskadade vid 5

meters höjd. Till stöd för överklagandet och i senare yttranden anförs bland annat följande. Han är markägare inom JUA älgskötselområde och bedriver skogsbruk på sina fastigheter. Han står bakom det som klagande 1 har framfört i sitt överklagande. Målet att 7 av 10 tallstammar vid 5 meters höjd ska vara oskadade har aldrig uppnåtts och kommer inte att uppnås genom att höja älgstammen. För första gången sen den nya älgförvaltningen infördes år 2012 så kom vi äntligen ner i delmålet max 5 % i årsskador på tall. Då får länsstyrelsen kalla fötter och vill höja älgstammen igen, vilket kommer att resultera i att vi återigen kommer att komma över 5 % i årsskador på tall som i sin tur resulterar i att målet att 7 av 10 tallstammar ska vara oskadade vid 5 meters höjd inte kommer att uppnås.

Om man räknar ihop alla älgar som får fällas inom alla älgskötselområden, licensområden m.m. inom älgförvaltningsområdet så blir det 325 älgar. I älgförvaltningen är det 406 älgar, vilket är 20 % lägre. Vad är det för mening att först godkänna en älgförvaltningsplan för att sedan inte uppfylla den (+/- 10 %) genom att fördela ut älgarna till älgskötselområden, licensområden m.m.? det finns ett utrymme att tilldela JUA mera älg utan att ändra älgförvaltningsplanen. Enligt ÄBIN så är det i den sydöstra och sydvästra delen som har dom högsta betesskadorna. JUA älgskötselområde ligger i den sydöstra delen, där är tilldelningen 0,5 älgar/1 000 ha. I Ovanåker älgskötselområde som ligger i den sydvästra delen är tilldelningen 1,5 älgar/1 000 ha.

I senaste ÄBIN så är andelen tallföryngringar på magra marker 95 % för de senaste inventeringarna vilket enligt Skogsstyrelsen är godtagbart. På mellanmarker är andelen tallföryngringar på mellanmarker 62 % för de tre senaste inventeringarna, kravet är 25 %. Det finns ingen foderbrist i området som kan förklara varför de inte uppnår det nationella målet att 7 av 10 tallstammar ska vara oskadade vid 5 meters höjd. Skogsägare planterar mer tall än kraven enligt de senaste inventeringarna i ÄBIN och betesskadorna har halverats sen år 2012 genom att älgstammen har sänkts.

Naturvårdsverket har den 22 november 2022 inhämtat yttrande från Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) bland annat om hur LstMoose-värdet används för älgtäthet i Älgfrode när ett område har predation av varg och björn.

SLU har i sitt svar den 22 november 2022 bland annat redogjort för att det finns två alternativ att hantera siffrorna om "Övrig dödlighet" (utöver jakt och trafik) från LstMoose i Älgfrode.

Länsstyrelsen har i yttrande anfört att länsstyrelsen vidhåller sitt beslut. Länsstyrelsen anför vidare följande. SLU presenterade den 29 mars 2022 en nationell beräkningsmodell efter ett uppdrag av Naturvårdsverket. Den 31 mars meddelade Naturvårdsverket att där det är lämpligt bör länsstyrelserna utgå från beräkningsmodellen från SLU som bästa tillgängliga kunskap vid godkännande och revidering av älgförvaltningsplaner (NV-04483-22). Den 14 april 2022 informerade länsstyrelsen samtliga älgförvaltningsgrupper hörande till Gävleborgs län, efter information ifrån Naturvårdsverket, att om inte

beräkningsmodellens resultat är lämpligt att använda ska annan beräkning av älgstammens storlek bifogas till ansökan. Någon sådan har inte inkommit till länsstyrelsen, trots begäran. Länsstyrelsen har därmed valt att utgå ifrån resultatet i den nationella beräkningsmodellen för älg. Länsstyrelsen har beslutat att godkänna förvaltningsplanen under förutsättning att vissa ändringar görs. Detta då älgförvaltningsgruppen anser att älgstammen är större än vad den nationella beräkningsmodellen påvisar. Avskjutningsnivån har beräknats med stöd av beräkningsmodellen älgfrode. Där finner länsstyrelsen att en avskjutningsnivå på 1,5 älgar/1 000 ha i vinterstam inte kommer leda till att uppnå målen i älgförvaltningsplanen. Länsstyrelsen vill peka på myndighetens ansvar att förvalta älgen regionalt, där den nationella målsättningen för älgförvaltningen är att skapa en älgstam av hög kvalitet i balans med betesresurserna. Om tidigare års avskjutningsnivåer får fortlöpa anser länsstyrelsen att det finns risk att älgstammen inte återhämtar sig. Vilket i så fall skulle vara att frångå från det regionala ansvar myndigheten har gentemot förvaltningen av älg i Gävleborgs län. Vidare pekar länsstyrelsen på att älgstammens täthet inte står i direkt korrelation med andelen betesskador. En rapport framtagen på uppdrag av Naturvårdsverket konstaterar att tillgången på tallfoder har en större inverkan på betesskadenivåerna än älgtätheten. Tidigare analyser av ÄBIN-data har visat att variationen mellan år i större utsträckning förklaras av att olika bestånd mätts inom varje ÄFO, än av att skadenivåerna faktiskt skiljer mellan år inom samma bestånd. Det fanns inga signifikanta samband mellan den procentuella förändringen i älgtäthet och den procentuella förändringen i skadenivåer mellan tillfällena. Länsstyrelsen konstaterar att den beslutade andelen kalv i avskjutningen är densamma som i älgförvaltningsgruppens inskickade älgförvaltningsplan. Avskjutningsnivån följer även de råd som inhämtats från Jägareförbundet och forskning kring strategier för förvaltning av älg i områden med högt predationstryck. Sammanfattningsvis konstaterar länsstyrelsen att myndighetens uppdrag när det kommer till förvaltningen av älg är uppdelad i flera delar, där ansvaret gentemot skogsnäringen förvisso är en del men att det, med hänvisning till ovan givna förutsättningar, inte kan eller bör ske på bekostnad av älgstammens möjlighet att bibehålla en livskraftig nivå.

Klagandena 3–5. Klagande 1 har i ett e-postmeddelande uppgett att klagandena 3-5 vill överklaga länsstyrelsens beslut var och en för sig. Naturvårdsverket har därför förelagt dem för att utreda hur de är berörda av länsstyrelsens beslut, på vilket sätt beslutet har gått dem emot, på vilket sätt de vill att beslutet ska ändras och skälen till detta. Klagandena 3–5 har inte inkommit med någon komplettering.

██████████ ordförande i älgförvaltningsgruppen för Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsområde, har på eget initiativ inkommit med yttrande i ärendet.

Skäl

Aktuella bestämmelser

Talerätt m.m.

Talerätt i ärenden om jakt regleras varken i jaktlagen (1987:259) eller i jaktförordningen (1987:905), varför förvaltningslagens regler blir tillämpliga. Enligt 42 § förvaltningslagen (2017:900) får ett beslut överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Av 43 § förvaltningslagen framgår att ett överklagande av ett beslut ska göras skriftligen till den högre instans som ska pröva överklagandet. I överklagandet ska den som överklagar ange på vilket sätt han eller hon vill att beslutet ska ändras.

Jaktlagstiftningen

Av 3 c § jaktförordningen framgår att länsstyrelsen i ett län där det förekommer älg ska besluta om att inrätta älgförvaltningsområden. Detta bör omfatta en i huvudsak egen älgstam.

Av 3 d § samma förordning framgår att länsstyrelsen ska inrätta en älgförvaltningsgrupp för ett älgförvaltningsområde. Denna grupp ska upprätta en älgförvaltningsplan för området som sedan ska godkännas av länsstyrelsen.

Enligt 17 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2011:7) om jakt efter älg och kronhjort ska älgförvaltningsgruppen för ett älgförvaltningsområde upprätta en älgförvaltningsplan för en ekosystembaserad förvaltning av älgstammen. Älgförvaltningsgruppen ska följa upp förvaltningen och ställda mål, såväl under jaktsäsongen som mellan jaktsäsonger.

Enligt 18 § NFS 2011:7 ska en älgförvaltningsplan tas fram för en period om tre år och ska åtminstone innehålla de uppgifter som framgår av bilaga 1 till föreskrifterna. Minst en gång om året ska älgförvaltningsgruppen för ett älgförvaltningsområde bland annat föreslå, inhämta, sammanställa och analysera inventeringar av älgstammen, inklusive biologiska data samt inhämta information avseende älg om skador för areell näring och foderprognoser. Älgförvaltningsgruppen ska vidare genomföra protokollförda samråd med i älgförvaltningsområdet registrerade älgskötselområden samt med berörda myndigheter. Med utgångspunkt i inhämtad information, med särskilt beaktande av fodertillgång och tolerabla skadenivåer, ska älgförvaltningsgruppen sätta upp mål för stammens storlek och sammansättning och med dessa som grund beräkna en lämplig avskjutning för att nå målen. Av bestämmelsen framgår även att de övergripande riktlinjer för älgförvaltningen som länets viltförvaltningsdelegation har beslutat om ska ligga till grund för älgförvaltningsplanen.

Skäl

Talerätt

Naturvårdsverket har förelagt klagandena 3–5 om att komplettera sina överklaganden. De har inte hörts av. Överklagandena ska därför avvisas.

Sakfrågan

Naturvårdsverket har i sin bedömning beaktat vad som anförts av de parter som är en del av pågående process. Det förhållande att Anders Johansson på eget initiativ ingivit yttrande under överprövningen av ärendet medför inte att han är att betrakta som part i processen. Med anledning härav bedömer Naturvårdsverket att hans yttranden kan lämnas utan hänseende.

██████████ har i sitt överklagande bland annat begärt att Naturvårdsverket ska svara på när målet att 7 av 10 tallstammar är oskadade vid 5 meters höjd uppnås. Naturvårdsverket kan endast pröva de frågor som omfattas av det överklagade beslutet. Eftersom beslutet inte omfattar dessa frågor föranleder ██████████ begäran i denna del ingen åtgärd från Naturvårdsverket.

Fråga i ärendet är om länsstyrelsen haft fog för sitt beslut att godkänna älgförvaltningsplanen för Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsområde efter justering.

Älgförvaltningsgruppens förslag på älgförvaltningsplan innehåller ett avskjutningsmål om 1,4 älgar/1 000 ha där kalvandelen utgör 50 %. Inför godkännande av älgförvaltningsplanen justerade länsstyrelsen avskjutningsmålet till 1,0 älgar/1 000 ha och kalvandelen till 70 %. Klagandena 1–2 yrkar att älgförvaltningsplanen ändras så att avskjutningen uppgår till 1,5 älgar/1 000 ha årligen och att kalvandelen ska uppgå till 50 %. Detta för att inte ge upphov till en oacceptabel skadenivå på skog.

Naturvårdsverket konstaterar att det övergripande målet är en livskraftig älgstam i balans med foderresursen. Förvaltningen ska ta hänsyn till helheten i en ekosystembaserad lokal förvaltning. Såväl skogen som älgstammen ska hanteras i förhållande till övriga allmänna intressen som exempelvis rovdjursförekomst. Betesskadorna ligger för närvarande på acceptabla nivåer vilket möjliggör att hänsyn tas, till exempelvis älgen som resurs och att stammen ska vara livskraftig. Länsstyrelsens agerande kan därför anses rimligt att utifrån försiktighetsprincipen begränsa beskattningen av älgstammen i aktuellt läge med en låg älgtäthet för att inte riskera att hamna i ett läge där rovdjurens predation omöjliggör ett jaktuttag.

Naturvårdsverket konstaterar att såväl älgförvaltningsgruppens förslag som den av länsstyrelsen godkända älgförvaltningsplanen syftar till att hålla älgstammens

täthet oförändrad kommande planperiod. Denna målsättning bör vara fastlagd av älgförvaltningsgruppen mot bakgrund av gällande skadesituation och bedömning av kommande fodersituation med hänsyn tagen till ett bibehållet förvaltningsutrymme för älg. Den älgttäthet som älgförvaltningsgruppen har använt som utgångsläge vid beräkning av kommande års avskjutning i beskattningsmodellen Älgfrode är 5 älgar/1 000 ha. Detta motiveras av att detta värde befinner sig inom det konfidensintervall som verktyget Lst Moose har genererat (min 2,34 - max 5,02) samt att det i samråd med i området ingående älgskötselområden har accepterats. Länsstyrelsen har dock använt värdet 4,0 för att ligga närmare medelvärdet (3,6). Länsstyrelsen motiverar ändringen av kalvandel i avskjutning från 50 % till 70 % med att detta är en försiktighetsåtgärd för att undvika att älgstammen beskattas för hårt så att älgjakt inte längre kan bedrivas kommande år.

För att undvika risk för stora avvikelser från det mål som har ställts upp gällande älgstammens täthet anser Naturvårdsverket att utgångsvärdet för älgttäthet bör ligga nära mitten av det konfidensintervall som beräkningen anger, vilket också styrks av yttrandet från SLU den 22 november 2022. Enligt yttrandet från SLU framgår vidare att länsstyrelsens uppskattning ligger nära SLU:s skattningar. Vad klaganden anför gällande att länsstyrelsen har använt modellen med fel instruktion, framgår av SLU:s yttrande att detta inte har påverkat beräkningarna nämnvärt. Naturvårdsverket anser att det är viktigt att förvaltningsutrymme bibehålls så att jakt på älg kan bedrivas långsiktigt och produktionsanpassat. Uteblivet förvaltningsutrymme skulle innebära att älgen inte längre kan brukas som resurs och eventuellt även att jakten som reglerande faktor försvinner. Det är känt att de värden som mäts upp enligt ÄBIN påverkas av ett stort antal faktorer vid sidan av älgttäthet. I en situation med mycket svag älgstam som dessutom påverkas av predation måste andra verktyg vidtas för att uppnå lägre skadevärden än ytterligare nedjustering av älgstammen. Naturvårdsverket anser att länsstyrelsen har agerat korrekt i den del som berör justeringen av det täthetsvärde som använts i beräkningen. Avskjutningen i älgförvaltningsplanen ska därför årligen vara 1,0 älgar/1 000 ha. Mot denna bakgrund avslår Naturvårdsverket yrkandet om att avskjutningen ska uppgå till 1,5 älgar/1 000 ha årligen.

Naturvårdsverket delar länsstyrelsens uppfattning att det är befogat att vidta försiktighetsåtgärder gällande avskjutningen och i det här fallet lägga jakttrycket huvudsakligen på kalv och tjur samt att det är motiverat att justera kalvandelen i avskjutning från 50 % till 70 %. Naturvårdsverket avslår därför även yrkandet om en ändring av kalvandelen i avskjutningen till 50 %.

Hur man överklagar

Detta beslut får enligt 58 § andra stycket 1 jaktförordningen inte överklagas.

Upplysning

Ett beslut om att fastställa en älgförvaltningsplan kan utgöra ett sådant beslut som med stöd av artikel 6.1 Europeiska konventionen om skydd för de

mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna skulle kunna bli föremål för domstolsprövning trots att det enligt 58 § jaktförordningen inte får överklagas (se t.ex. Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 31 mars 2017 i mål nr 10012-16 och Högsta förvaltningsdomstolens dom den 18 juni 2018 i mål nr 1048-17). Den instans som kan ta upp ett eventuellt överklagande till prövning är i detta fall förvaltningsdomstol. Ett eventuellt överklagande ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet.

För anvisning om hur man överklagar, se bilaga 2 till beslutet.

Beslut i detta ärende NV-06740-22 har fattats av enhetschefen [REDACTED]
Vid den slutliga handläggningen i övrigt har vilthandläggaren [REDACTED] och [REDACTED] deltagit, den sistnämnda föredragande.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter

För Naturvårdsverket

[REDACTED]

[REDACTED]

Kopia till:

- Länsstyrelsen i Gävleborgs län
- [REDACTED] ordförande i älgförvaltningsgruppen för Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsområde

Bilaga 2**Var ska beslutet överklagas?**

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Falun.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till förvaltningsrätten.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.

Ljusnan Voxnans älgförvaltningsområde

Godkännande av älgförvaltningsplan

Beslut

Länstyrelsen beslutar att godkänna bifogad älgförvaltningsplan för Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsområde med följande ändringar i avskjutning:

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Handläggare 45

INKOM: 2023-05-04
MÅLNR: 151-23
AKTBIL: 27

	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Antal älg/1000 ha	1,0	1,0	1,0
Andel kalv i %	70	70	70
Andel tjur i %	60	60	60
Antal tjur	73	73	73
Antal ko	49	49	49
Antal kalv	284	284	284

Planen är giltig till och med jaktåret 2024/2025.

Beskrivning av ärendet

Den 2 maj 2022 inkom Ljusnan-Voxnan älgförvaltningsområde med en ansökan om att revidera sin älgförvaltningsplan inför kommande jaktår. I ansökan bifogas även en del av resultatet från beräkningsverktyget älgfrode, som påvisar hur älgstammen utvecklas med planerad avskjutning. Älgförvaltningsgruppen har enhälligt godkänt planen.

Länsstyrelsen observerade att storleken på vinterstammen i älgförvaltningsplanen frångick resultatet från den nationella beräkningsmodellen för älg, som skickades ut till älgförvaltningsgruppen den 11 april 2022 som underlag i planarbetet.

Älgförvaltningsgruppen anser att vinterstammen är 5,0 älg/1000 ha och beräkningsmodellen visar ett medelvärde på 3,6 (min 2,34 - max 5,02) älg/1000 ha. Länsstyrelsen begärde 16 maj att älgförvaltningsgruppen skulle bifoga den beräkning som ligger till grund för deras uppskattning av vinterstammen.

Länsstyrelsen begärde även att älgförvaltningsgruppen skulle komplettera sin ansökan med en motivering om hur de har kommit fram till avskjutningsnivån i älgförvaltningsplanen. Enligt forskning finns det mycket liten, om ens någon möjlighet till jakt om det är hög predation av björn och varg i området samt att älgstammen är under 5 älg/1000 ha.

Älgförvaltningsgruppen återkopplade den 23 maj att älgförvaltningsplanen är framtagen enligt de förutsättningar som framkommit i samråd med ingående älgskötselområden. Gruppen förklarar även att det är data från det senaste årets älgobs som ligger till grund för beräkningarna. För att styrka resonemanget bifogades en komplett älgfrodeberäkning för älgförvaltningsområdet.

Älgförvaltningsgruppen belyser även att älgvandringen, mellan olika älgförvaltningsområden under sommar och vinter, kan vara en faktor som utgör differensen mellan gruppens uppskattning av vinterstammen och resultatet från den nationella beräkningsmodellen.

Slutligen motiverade älgförvaltningsgruppen att de har i framtagandet av planen utnyttjat konfidensintervallet av resultatet från den nationella beräkningsmodellen för att nå överenskommelse med ingående älgskötselområden.

I vidare kommunikation med älgförvaltningsgruppen har länsstyrelsen ifrågasatt varför älgförvaltningsgruppen väljer att frångå den allmänna rekommendationen att använda flerårsmedelvärde för andel kalv per ko i älgobs. Länsstyrelsen belyser att faktorn för reproduktion påverkar prognosen för älgstammens utveckling i hög grad. Älgförvaltningsgruppen meddelar att de anser att älgstammens reproduktion kommer fortsatt vara hög kommande år utifrån rådande förutsättningar.

Länsstyrelsen har den 3 juni föreslagit till älgförvaltningsgruppen att det finns ett litet utrymme för älgjakt på 1 älg/1000 ha i området.

Länsstyrelsen mottog ingen respons på förslaget ifrån älgförvaltningsgruppen.

Länsstyrelsen kontaktade utvecklaren av den nationella beräkningsmodellen av älg för att höra hur stor påverkan vandring mellan olika älgförvaltningsområden påverkar modellens resultat. Länsstyrelsen fick svaret att om 5 % av populationen var utanför älgförvaltningsområdet under jakten så skulle det förändra resultatet med 0,1 älg/1000 ha.

Länsstyrelsen kan konstatera att under de senaste 5 åren har älgförvaltningsområdet halverat sin avskjutning, halverat obs per mantimme i älgobs samt gått från 100 % måluppfyllnad (98% vuxen och 103% kalv) till 85% (77% vuxen och 105% kalv). Enligt den nationella beräkningsmodellen har älgstammen minskat med ca 5 älgar/1000 ha på 5 år.

Resultatet från årets spillningsinventeringen visar på 4,0 älgar/1000 ha i älgförvaltningsområdet. Enligt spillningsinventeringen har älgstammen minskat från 7,7 älgar/1000 ha år 2015 till 3,7 älgar/1000 ha 2020.

Resultatet från årets skogsbetesinventering visar att 4% av tallstammar i ungskog skadas årligen av vilt och att 74 % av tallstammar är utan viltskador. Resultatet för skadade tallstammar i ungskog har minskat från 10 % år 2015 och resultatet från andel oskadade tallstammar har ökat från 57 % 2017.

Älgförvaltningsområdets geografiska omfattning har ändrats inför jaktåret 2021/2022 vilket kan påverka inventeringsresultaten.

Länsstyrelsen har varit i kontakt med Jägareförbundet Gävleborg för att få deras inspel på älgstammens storlek och den framtida älgjakten. Jägareförbundet meddelar att trots att älgstammen är låg och har hög rovdjurspredation så gynnas älgförvaltningssystemet av att bibehålla älgjakten. Älgjakten bör då inriktas på kalv med stor restriktivitet för jakt på vuxna djur.

Länsstyrelse hade möte den 20 juni med älgförvaltningsgruppen som kommunicerade att de anser att modellen är obeprövad i länet och i deras älgförvaltningsområde vilket inte gör den tillförlitlig. Gruppen för även fram att resultatet inte stämmer överens med deras uppfattning om älgstammens storlek. Vidare lyfter gruppen att om resultatet från modellen skulle vara korrekt skulle älgstammen i stort sett vara obefintlig i dagsläget baserat på tidigare års avskjutningar.

Under samma möte meddelade majoriteten av älgförvaltningsgruppen att de godkände länsstyrelsens tidigare meddelade förslag att sänka avskjutningen från 1,4 älgar/1000 ha till 1,0 älgar/1000 ha.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen bedömer att älgförvaltningsplanen för Ljusnan-Voxnan älgförvaltningsområde är framtagen i enlighet med 18 och 20 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7).

Länsstyrelsen anser att älgförvaltningsområdet har en kraftigt vikande älgstam utifrån inventeringsresultat och avskjutningsstatistik de senaste fem åren. Eftersom älgförvaltningsområdet har en låg vinterstam samt hög rovdjurspredation av både varg och björn finns det risk för att rovdjurspredationen tar en stor del av återväxten av älgstammen. Detta skulle i så fall leda till att älgstammen kommer fortsätta vara låg och inte ha utrymme att växa tills dess att rovdjurspredationen minskar eller att älgreproduktionen ökar. Resultatet från den nationella beräkningsmodellen för älg har inte accepterats av älgförvaltningsgruppen utan de väljer att gå på älgskötselområdenas uppfattning. Länsstyrelsen anser att den fakta som finns ska användas i planarbetet.

Älgförvaltningsgruppen bedömer att vinterstammen är 5 älgar/1000 ha trots att resultatet från den nationella beräkningsmodellen för älg visar på ett medelvärde på 3,6 älgar/1000 ha. Länsstyrelsen bedömer att det inte är sannolikt att skillnaden i älgstammens storlek beror på vandring mellan olika älgförvaltningsområden. Länsstyrelsen anser dock att det finns anledning att utgå ifrån att älgstammen är något större än 3,6 älgar/1000 ha då älgförvaltningsgruppen samt ingående älgskötselområden hävdar detta. Länsstyrelsen anser att det är mest sannolikt att älgstammen i Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsområde är 4,0 älgar/1000 ha vilket ger ett litet utrymme för jakt på 1,0 älg/1000 ha.

Eftersom älgförvaltningsområdet har både hög predation av björn och varg samt att älgstammen är så pass låg så är det befogat att vidta försiktighetsåtgärder i avskjutningen. Länsstyrelsen beslutar därav att öka kalvandelen i avskjutningen från 50 % till 70 % samt öka andelen tjur i avskjutningen från 50 % till 60 %. Åtgärderna vidtas för att minimera risken att älgstammen blir så låg att det inte finns utrymme för älgjakt kommande år. Ändringarna som länsstyrelsen har vidtagit leder till att älgstammen bibehålls på en nivå med 4,0 älgar/1000 ha i vinterstam under kommande tre år och att andel tjur av vuxen i vinterstam kommer gå från 32 % till 35 % på tre år, se bilaga 3.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av ovanstående motivering att ändra älgförvaltningsplanen för Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsområde till en total avskjutning på 1,0 älg/1000 ha fördelat på 70 % kalv och 60 % tjur av vuxen i tre år framöver.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 3 d § jaktförordningen (1987:905) ska älgförvaltningsgruppen för ett älgförvaltningsområde upprätta en älgförvaltningsplan för området. Planen ska godkännas av länsstyrelsen.

Av 18 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7) framgår att en älgförvaltningsplan ska tas fram för en period om tre år och innehålla åtminstone de uppgifter som framgår av bilaga 1 till föreskrifterna. Planen ska tas fram i enlighet med, och baseras på uppgifter som framgår av, 18 § samma föreskrifter.

Information

Enligt 18 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7) ska älgförvaltningsgruppen minst en gång om året se över älgförvaltningsplanen och vid behov föreslå ändringar för länsstyrelsens godkännande. Inför utgången av treårsperioden ska en ny plan tas fram i enlighet med nämnd paragraf.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Monica Eriksson med vilthandläggare Elina Eriksson som föredragande. Handläggare Sandra Wahlund har medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Viltförvaltningsdelegationen
Jägareförbundet Gävleborg

Bilagor

1. Överklagandehänvisning Naturvårdsverket
2. Älgförvaltningsplan för Ljusnan-Voxnan älgförvaltningsområde
3. Älgfrode med länsstyrelsens beslutade avskjutning
4. Resultat från den nationella beräkningsmodellen för älg

Ni kan överklaga beslutet hos Naturvårdsverket

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos Naturvårdsverket.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Gävleborg antingen via e-post; gavleborg@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det Naturvårdsverket som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, gavleborg@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 10 00. Ange diarienummer 3503-2022.

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

BESLUT
2022-12-22

Ärendenummer
NV-07049-22

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN

INKOM: 2023-01-12
MÅLNR: 152-23
AKTBIL: 3

Klagande 1:

[REDACTED]
[REDACTED]

Klagande 2:

[REDACTED]
[REDACTED]

Klagande 3:

[REDACTED]
[REDACTED]

Klagande 4:

[REDACTED]
[REDACTED]

Klagande 5:

[REDACTED]
[REDACTED]

Överklaganden av Länsstyrelsens i Gävleborgs läns beslut om fastställande av älgskötselplan för JUA älgskötselområde, länsstyrelsens dnr 3514-2022

Beslut

Naturvårdsverket avvisar överklagandena från [REDACTED]

Naturvårdsverket avslår överklagandena från [REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

Länsstyrelsen i Gävleborgs län beslutade den 1 juli 2022 att fastställa älgskötselplan för JUA älgskötselområde att gälla till och med jaktåret

2024/2025. Av beslutet framgår bland annat att avskjutningen inom älgskötselområdet ska vara 61 % tjurar av vuxna och 70 % kalv per jaktår. Länsstyrelsen har motiverat beslutet med bland annat följande. Eftersom älgskötselområdet har både hög predation av björn och varg samt att älgstammen är så pass låg så är det befogat att vidta försiktighetsåtgärder i avskjutningen. Länsstyrelsen beslutar därav att öka kalvandelen i avskjutningen från 61 % till 70 % samt att öka andelen tjur i avskjutningen från 50 % till 60 %. Åtgärderna vidtas för att minimera risken att älgstammen blir så låg att det inte finns utrymme för älgjakt kommande år. Skälen för länsstyrelsens beslut i övrigt framgår av bilaga 1.

Klagandena 1–5 överklagar beslutet.

Klagande 1 yrkar att älgskötselplanen ska ändras på så sätt att avskjutningen ska vara 50 % vuxna respektive 50 % kalv per jaktår samt att vinterstammen ska vara 1,5 älgar/1000 ha. Till stöd för överklagandet och i senare yttranden anför bland annat följande. Inom JUA älgskötselområde uppnår markägarna Skogsstyrelsens rekommendationer för tallplantering. Andelen oskadade tallar de tre senaste inventeringarna är i intervallet 70–85 % vilket innebär en allvarlig skadenivå. Viltskador har ackumulerats under flera år och det behövs åtgärder för att det ska bli möjligt att av 7 av 10 tallstammar är oskadade när dagens ungskogar når fem meters höjd. Rönn, asp, säl, ek (RASE) har gynnsam status på mindre än 5 % av inventerade provytor vilket är otillräckligt även då man tar hänsyn till att mer än 40 % av ungskogen består av magra marker. Skogsägarna återbeskogar de magra markerna med 95 % tall (tre års medel) och på mellanmarker 62 % tall (tre års medel). Den godtagbara återföryngringen på mellanmarker är 25 %. Markägarna sköter sin del med god marginal och uppfyller Skogsstyrelsens mål för återbeskogning med tall. För första gången sedan den nya älgförvaltningen infördes 2012 så uppnår älgskötselområdet delmålet om max 5 % årsskador på tall (treårsmedel). Ljusnan-Voxnan älgförvaltningsområde har som ett av få, kanske det enda, visat att det går att uppnå en adaptiv älgförvaltning. Det riskerar länsstyrelsen att rasera. Älgförvaltningsområdet och älgskötselområdet har sänkt betesskadorna på tall till en acceptabel nivå beträffande årsskador. Skadebilden inom JUA älgskötselområde har minskat med 50 % från år 2012 till 2022. Att målet att sju av tio tallar ska vara oskadade vid fem meters höjd inte har nåtts beror på ackumulerade skador. Älgobsen 2021 steg med 40 % jämfört med föregående år inom JUA och tiden för att skjuta en älg minskade. Visserligen ska man inte lägga för stor vikt för ett enskilt år, men den extremt stora ökningen av obs torde i alla fall visa på att älgstammen ökar. Spillningsinventeringen visar på en ökning av älgstammen fast man utgår från 19 st högar/dygn. Medelvärde för defekationshastigheten enligt SLU kan variera mellan 14 och 19 högar/dygn och enligt Jägareförbundet lämnar älgen 14–17 högar/dygn. Länsstyrelsens användning av maxantalet spillningshögar kan därför visa på en för låg uppskattning av älgstammen. Nationellt är det svårt att få markägare att plantera tall på grund av viltbete – att då som länsstyrelsen slå undan förutsättningen för markägarna, när man har lyckats med målsättningen är inte acceptabelt. Varför inte länsstyrelsen följer det nationella mål inom älgförvaltningen som Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen kommit överens om utan har en egen agenda är märkligt. Länsstyrelsen frångår därmed regeringsuppdraget inom

älgförvaltningen. Länsstyrelsen vill öka älgstammen från 4,1 till 4,4 enligt deras egna beräkningar, detta trots att vi inte uppfyller målet att sju av tio tallstammar ska vara oskadad vid fem meters höjd. Länsstyrelsen vill höja älgstammen för att predation av både varg och björn är hög. Det är orimligt att enskilda markägare ska bekosta en rovdjurspolitik som leder till ökade viltskador. De modeller länsstyrelsen använder sig av för inventering av älg och rovdjur innehåller osäkra parametrar som kan ge ett felaktigt resultat. Att den teoretiska beräkning som används inte stämmer styrks av samtliga samråd inom Ljusnan-Voxnan älgförvaltningsområde. Äbin-inventeringen är däremot tämligen säker, tall och RASE-objekt står där dom står. Björn och varg tar i första hand kalv, att då som länsstyrelsen beslutat att det ska skjutas 70 % kalv är inte rimligt. I ”Naturvårdsverkets uppföljning av mål inom älgförvaltningen” står: Kalvandelen i jaktuttaget bör dock inte vara så högt att det påtagligt försvårar möjligheterna att uppnå det totala avskjutningsmålet.

Länsstyrelsen pekar på att älgstammens täthet inte står i direkt korrelation med andelen betesskador. Slutsatsen bör då vara att det är än mer felaktigt att höja älgstammen i klagandens område där markägarna återbeskogar med avsevärt mer tall än Skogsstyrelsen kräver. ÄBIN är en vetenskapligt vedertagen metod till skillnad mot älgobs. Eftersom det inte ligger i jägarintresset att minska älgstammen kanske rapporteringsviljan inte är hög. Jägare utan egen mark har ingen kostnad för älgskador. Att låta älgobs som enkelt kan manipuleras utgöra en stor parameter i en beräkningsmodell av älgtäthet kan inte anses som vare sig vetenskapligt eller trovärdigt.

Vid ett möte där en forskare från SLU deltog redogjordes för beräkningsmodellen Lst Moose. Vid mötet framgick att länsstyrelsen har använt modellen med fel instruktion. Länsstyrelsen har använt Lst Moose siffror och lagt in dem rakt av i Älgfrode för att få fram en plan. Enligt forskaren från SLU blir detta felaktigt då han redan i modellen skalat av övrig dödlighet och predation. Länsstyrelsen har därmed låtit predationen påverka två gånger. Dessutom har man ett sifferfel i Lst Moose då predationen beräknats med 4,1 vargrevir. I Älgfrode har länsstyrelsen räknat med 1,4 revir som är rätt. Detta gör att man i Lst Moose har dragit av älgar på en för hög predation med 2,7 (4,1-1,4) vargrevir med schablonen 120–130 älgar per revir, därefter har länsstyrelsen lagt 1,4 vargrevir i Älgfrodemodellen. Summeras dessa fel kan konstateras att den ursprungliga älgförvaltningsplanen som länsstyrelsen avlog bäst överensstämmelser med ny beräkning av Lst Moose.

Till överklagandet har bifogats Skogsstyrelsens ”Resultat från Äbin och foderprognoser år 2022. Område: ÄFO 5 Ljusnan-Voxnan, Gävleborgs län.”

Klagande 2 yrkar att Naturvårdsverket ska klargöra följande: om, när, och hur kommer de att uppnå målet att 7 av 10 tallstammar ska vara oskadade vid 5 meters höjd. Till stöd för överklagandet och i senare yttranden anføres bland annat följande. Han är markägare inom JUA älgskötselområde och bedriver skogsbruk på sina fastigheter. Han står bakom det som klagande 1 har framfört i sitt överklagande. Målet att 7 av 10 tallstammar vid 5 meters höjd ska vara oskadade har aldrig uppnåtts och kommer inte att uppnås genom att höja

älgstammen. För första gången sen den nya älgförvaltningen infördes år 2012 så kom vi äntligen ner i delmålet max 5 % i årsskador på tall. Då får länsstyrelsen kalla fötter och vill höja älgstammen igen, vilket kommer att resultera i att vi återigen kommer att komma över 5 % i årsskador på tall som i sin tur resulterar i att målet att 7 av 10 tallstammar ska vara oskadade vid 5 meters höjd inte kommer att uppnås.

Om man räknar ihop alla älgar som får fällas inom alla älgskötselområden, licensområden m.m. inom älgförvaltningsområdet så blir det 325 älgar. I älgförvaltningen är det 406 älgar, vilket är 20 % lägre. Vad är det för mening att först godkänna en älgförvaltningsplan för att sedan inte uppfylla den (+/- 10 %) genom att fördela ut älgarna till älgskötselområden, licensområden m.m.? det finns ett utrymme att tilldela JUA mera älg utan att ändra älgförvaltningsplanen. Enligt ÄBIN så är det i den sydöstra och sydvästra delen som har dom högsta betesskadorna. JUA älgskötselområde ligger i den sydöstra delen, där är tilldelningen 0,5 älgar/1 000 ha. I Ovanåker älgskötselområde som ligger i den sydvästra delen är tilldelningen 1,5 älgar/1 000 ha.

I senaste ÄBIN så är andelen tallföryngringar på magra marker 95 % för de senaste inventeringarna vilket enligt Skogsstyrelsen är godtagbart. På mellanmarker är andelen tallföryngringar på mellanmarker 62 % för de tre senaste inventeringarna, kravet är 25 %. Det finns ingen foderbrist i området som kan förklara varför de inte uppnår det nationella målet att 7 av 10 tallstammar ska vara oskadade vid 5 meters höjd. Skogsägare planterar mer tall än kraven enligt de senaste inventeringarna i ÄBIN och betesskadorna har halverats sen år 2012 genom att älgstammen har sänkts.

Klagande 3 yrkar att fler älgar ska fällas inom älgskötselområdet. Älgskötselområdet har inte kommit ner i de överenskomna skadenivåerna. Älgskötselområdet har tre målbilder och två av dessa har klarats av under lång tid, dvs. tjurandel och kalvvikter.

Klagandena 4–5. Klagande 1 har i ett e-postmeddelande uppgett att klagandena 4-5 vill överklaga länsstyrelsens beslut var och en för sig. Naturvårdsverket har därför förelagt dem för att utreda hur de är berörda av länsstyrelsens beslut, på vilket sätt beslutet har gått dem emot, på vilket sätt de vill att beslutet ska ändras och skälen till detta. Klagandena 4–5 har inte inkommit med någon komplettering.

Länsstyrelsen har i yttrande anfört bland annat följande. Länsstyrelsen har beslutat att fastställa älgskötselplanen under förutsättning att vissa ändringar görs. Detta med hänvisning till de ändringar som beslutats om i Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsplan och i enlighet med 27 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7). JUA älgskötselområde har de senaste åren även uppvisat en liknande, vikande trend enligt de vedertagna inventeringsmetoderna i älgstammen samt att området berörs av en betydande rovdjurspredation. Länsstyrelsen anser därmed att det finns fog för att tillämpa försiktighet i älgförvaltningen. Älgstammens täthet står

inte står i direkt korrelation med andelen betesskador. I en rapport framtagen på uppdrag av Naturvårdsverket konstateras att tillgången på tallfoder har en större inverkan på betesskadenivåerna än älgtätheten. Tidigare analyser av ÄBIN-data har visat att variationen mellan år i större utsträckning förklaras av att olika bestånd mätts inom varje älgförvaltningsområde, än av att skadenivåerna faktiskt skiljer mellan år inom samma bestånd. Det fanns inga signifikanta samband mellan den procentuella förändringen i älgtäthet och den procentuella förändringen i skadenivåer mellan tillfällena.

Länsstyrelsen vill peka på myndighetens ansvar att förvalta älgen regionalt, där den nationella målsättningen för älgförvaltningen är att skapa en älgstam av hög kvalitet i balans med betesresurserna. Om tidigare års avskjutningsnivåer får fortlöpa anser länsstyrelsen att det finns risk att älgstammen inte återhämtar sig. Vilket i så fall skulle vara att frånga från det regionala ansvar myndigheten har gentemot förvaltningen av älg i Gävleborgs län. Den 27 juni meddelade styrelsen för JUA älgskötselområde att de var öppna för att planen reviderades för att efterlikna älgförvaltningsplanens fördelning av tjur och kalv i avskjutningen. Länsstyrelsen har beslutat att 23 kalvar får fällas inom älgskötselområdet jämfört med 43 kalvar som har angivits i ansökan. Länsstyrelsen ser inte detta som omöjligt att uppnå. Avskjutningsnivån följer även de råd som inhämtats från Jägareförbundet och forskning kring strategier för förvaltning av älg i områden med högt predationstryck. Vad det gäller målsättningen i området så var den ursprungliga planen inriktad på att öka älgstammen från 4,5 till 6,5 älgar per 1 000 ha. Länsstyrelsen konstaterar att det förändrade beslutet följer den ursprungliga målsättningen att öka älgstammen men att det är osannolikt att en sådan stor ökning kommer att nås under en planperiod. Sammanfattningsvis konstaterar länsstyrelsen att myndighetens uppdrag när det kommer till förvaltningen av älg är uppdelad i flera delar, där ansvaret gentemot skogsnäringen förvisso är en del men att det, med hänvisning till ovan givna förutsättningar, inte kan eller bör ske på bekostnad av älgstammens möjlighet att bibehålla en livskraftig nivå.

Skäl

Aktuella bestämmelser

Talerätt

Frågan om talerätt i ärenden om jakt är varken reglerad i jaktlagen (1987:259) eller i jaktförordningen (1987:905), varför förvaltningslagens regler blir tillämpliga. Av 42 § förvaltningslagen (2017:900) framgår att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och kan överklagas.

Jaktlagstiftningen

Av 33 § jaktlagen (1987:259) följer att jakt på älg får ske inom ett område som länsstyrelsen har registrerat som älgskötselområde. Av bestämmelsens tredje stycke framgår att ett älgskötselområde ska vara lämpat för älgjakt och vara av sådan storlek att det medger en avskjutning av minst tio vuxna älgar om året.

Enligt 3 § jaktförordningen (1987:905) ska det för ett älgskötselområde finnas en älgskötselplan.

Av 27 § NFS 2011:7 framgår bl.a. följande. En älgskötselplan ska bifogas ansökan om registrering av älgskötselområde och ska fastställas av länsstyrelsen. Älgskötselplanen ska bidra till en adaptiv förvaltning och till att älgförvaltningsplanens mål genomförs. Planen ska tas fram efter samråd med älgförvaltningsgruppen. En älgskötselplan omfattar en period om tre år, om inte länsstyrelsen beslutar annat. Skulle älgförvaltningsgruppen inte tillstyrka att länsstyrelsen fastställer älgskötselplanen ska länsstyrelsen ta ställning till om planen ändå kan fastställas. Företrädare för älgskötselområdet ska, i god tid före det att planperioden går ut, inkomma med en ny plan.

Enligt 29 § samma föreskrifter ska länsstyrelsen regelbundet och minst vart tredje år, på eget initiativ eller efter framställan av älgförvaltningsgruppen, göra en översyn av älgskötselplanerna och vid behov vidta åtgärder. Avregistrering av älgskötselområdet kan ske om översynen visar att det finns fog för det.

Naturvårdsverkets bedömning

Talerätt

Naturvårdsverket har förelagt klagandena 4–5 om att komplettera sina överklaganden. De har inte hörts av. Överklagandena ska därför avvisas.

Sakfrågan

Fråga i ärendet är om länsstyrelsen haft fog för sitt beslut att fastställa älgskötselplanen efter justering.

Älgskötselrådets förslag till älgskötselplan innehåller ett avskjutningsmål om 1,1 älgar/1 000 ha där kalvandelen utgör 61 %. Inför fastställandet justerade länsstyrelsen avskjutningsmålet från 1,1 älgar/1 000 ha till 0,5–0,6 älgar/1 000 ha och kalvandelen i avskjutningen från 61 % till 70 %. Klagandena yrkar att beslutet ändras så att avskjutningen årligen ska uppgå till 1,5 älgar/1 000 ha och att andelen kalv i denna ska uppgå till 50 %. Detta för att inte ge upphov till en oacceptabel skadenivå på skog.

Naturvårdsverket konstaterar att älgskötselområdet har föreslagit en ökning av älgstammen från 4,5 älgar/1 000 ha till 6,5 älgar/1 000 ha kommande planperiod. Länsstyrelsen har konstruerat en avskjutning som baseras på en älgstam som ska gå från 4 älgar/1 000 ha till 4,5 älgar/1 000 ha. Utgångsvärdet (4) motiveras med att det värdet gäller för älgförvaltningsområdet i stort. Målvärdet (4,5) motiveras med att det är realistiskt att uppnå under planperioden än värdet 6,5. Länsstyrelsen motiverar ändringen av kalvandel i avskjutning (från 61 % till 70 %) med att detta är en försiktighetsåtgärd för att undvika att älgstammen beskattas för hårt så att älgjakt inte längre kan bedrivas kommande år.

Naturvårdsverket anser att länsstyrelsens bedömning avseende utgångsvärdet om 4 älgar/1 000 ha som togs ifrån älgförvaltningsnivån är rimlig eftersom ingen lokaldata finns att tillgå gällande älgskötselområdets älgtäthet. Naturvårdsverket bedömer även att målvärdet om 4,5 älgar/1 000 ha är mer rimligt eftersom ett målvärde om 6,5 älgar/1 000 ha sannolikt resulterar i utebliven älgjakt. Detta skulle innebära en utebliven älgobs vilket starkt skulle missgynna framtida älgförvaltning. Naturvårdsverket anser att länsstyrelsen har agerat korrekt i den del som berör justeringen av det täthetsvärde som använts i beräkningen. Värdena enligt ÄBIN påverkas av många andra faktorer vid sidan av älgtäthet varför en höjning av stammen från en låg nivå inte kan ses som något som ger en avgörande negativ inverkan på skogsskadenivåerna. I detta fall med relativt låga skadenivåer, låg älgtäthet och hög predation bör åtgärder som säkerställer en livskraftig älgstam prioriteras. Naturvårdsverket avslår därför överklagandet i denna del.

Naturvårdsverket delar länsstyrelsens uppfattning att det är befogat att vidta försiktighetsåtgärder gällande avskjutningen och i det här fallet lägga jakttrycket huvudsakligen på kalv. Naturvårdsverket avslår därför även yrkandet om en ändring av kalvandelen i avskjutningen till 50 %.

Hur man överklagar

Detta beslut får enligt 58 § andra stycket 1 jaktförordningen inte överklagas.

Upplysning

Ett beslut om att fastställa en älgskötselplan kan utgöra ett sådant beslut som med stöd av artikel 6.1 Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna skulle kunna bli föremål för domstolsprövning trots att det enligt 58 § jaktförordningen inte får överklagas (se t.ex. Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 31 mars 2017 i mål nr 10012-16 och Högsta förvaltningsdomstolens dom den 18 juni 2018 i mål nr 1048-17). Den instans som kan ta upp ett eventuellt överklagande till prövning är i detta fall förvaltningsdomstol. Ett eventuellt överklagande ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet.

För anvisning om hur man överklagar, se bilaga 2 till beslutet.

Beslut i detta ärende (NV-07049-22) har fattats av enhetschefen [REDACTED]. Vid den slutliga handläggningen i övrigt har vilthandläggaren [REDACTED] och [REDACTED] deltagit, den sistnämnda föredragande.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

[REDACTED]

[REDACTED]

Kopia till:

- Länsstyrelsen i Gävleborgs län
- [REDACTED] ordförande i älgförvaltningsgruppen för Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsområde

Bilaga 2**Var ska beslutet överklagas?**

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Falun.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till förvaltningsrätten.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

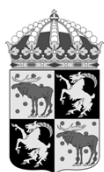
Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer, vilket beslut som Ni överklagar till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.

Länstyrelsen
Gävleborg

Beslut

1 (5)

Datum

2022-07-01

Diarienummer

3514-2022

JUA älgskötselområde

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Handläggare 45

INKOM: 2023-05-04
MÅLNR: 152-23
AKTBIL: 23

Elektronisk delgivning

Beslut

Länstyrelsen beslutar att fastställa bifogad älgskötselplan för JUA älgskötselområde med följande ändringar i avskjutning:

	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Antal älg/1000 ha	0,5	0,6	0,6
Andel kalv i %	70	70	70
Andel tjur i %	60	60	60
Antal tjur	6	7	7
Antal ko	4	5	5
Antal kalv	23	27	27

Planen är giltig till och med jaktåret 2024/2025.

Beskrivning av ärendet

JUA älgskötselområde har inkommit med en ansökan om att revidera sin älgskötselplan. Älgskötselplanen är framtagen efter samråd med berörda fastighetsägare och jakträttsinnehavare inom älgskötselområdet. Berörd älgförvaltningsgrupp har yttrat sig över och godkänt älgskötselplanen innan den har överlämnats och granskats av länsstyrelsen.

Älgskötselområdet vill öka älgstammen från 4,5 älgar/1000 ha till 6,5 älgar/1000 ha under planperioden.

Länsstyrelsen har den 23 juni beslutat att godkänna Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsplan med förutsättningen att områdets vinterstam är 4,0 älg/1000 ha.

Älgskötselområdet planerar en avskjutning på 1,1 älg/1000 ha under de kommande tre åren. Älgarna ska fördelas på 50 % kalv och 54 % tjur av vuxen i avskjutning.

Älgskötselområdets älgobservationer visar att antal observationer per mantimme har minskat från 0,054 år 2018 till 0,047 år 2021.

Älgskötselområdet har 30 björn/100 000 ha och 50 % av vargreviret Stavsätra som beräknas ha en årlig predation på ca 100 älgar.

Till ansökan har en del av beräkningsverktyget älgfrode bifogats, som påvisar hur älgstammen utvecklas med planerad avskjutning. Den visar att enligt älgskötselplanens avskjutning kommer antal älg/100 ha öka från 4,7 till 5,0 på tre år och andel tjur av vuxen kommer öka från 42 % till 47 %.

JUA älgskötselområde har den 27 juni meddelat att länsstyrelsen får anpassa älgskötselplanen så den går i linje med älgförvaltningsplanen gällande andel kalv och tjur i avskjutningen.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen bedömer att älgskötselplanen för JUA älgskötselområde är framtagen i enlighet med 27 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7).

Länsstyrelsen bedömer att planen går i linje med Ljusnan-Voxnans älgförvaltningsplan och länets regionala riktlinjer för älgförvaltningen. Länsstyrelsen anser även att målsättningen i älgskötselplanen är rimlig att uppnå utifrån tidigare års avskjutning.

Länsstyrelsen finner inga skäl till att JUA älgskötselområde ska frångå genomsnittet av älgstammens storlek i älgförvaltningsområdet och anser därav att det är mest sannolikt att älgskötselområdets nuvarande vinterstam är 4,0 älgar/1000 ha.

Länsstyrelsen anser att älgskötselområdet har en kraftigt vikande älgstam utifrån inventeringsresultat och avskjutningsstatistik de senaste fem åren. Eftersom älgskötselområdet har en låg vinterstam samt hög rovdjurspredation av både varg och björn finns det risk för att rovdjurspredationen tar en stor del av återväxten av älgstammen.

Detta skulle i så fall leda till att älgstammen kommer fortsätta vara låg och inte ha utrymme att växa tills dess att rovdjurspredationen minskar eller att älgreproduktionen ökar.

Eftersom älgskötselområdet har både hög predation av björn och varg samt att älgstammen är så pass låg så är det befogat att vidta försiktighetsåtgärder i avskjutningen. Länsstyrelsen beslutar därav att öka kalvandelen i avskjutningen från 61 % till 70 % samt öka andelen tjur i avskjutningen från 50 % till 60 %. Åtgärderna vidtas för att minimera risken att älgstammen blir så låg att det inte finns utrymme för älgjakt kommande år.

Ändringarna som länsstyrelsen har vidtagit leder till att älgstammen ökar från 4,1 älgar/1000 ha i vinterstam till 4,4 älgar/1000 ha under de kommande tre åren och att andel tjur av vuxen i vinterstam kommer gå från 39 % till 42 % på tre år, se bilaga 3.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av ovanstående motivering att ändra älgskötselplanen för JUA älgskötselområde till en total avskjutning på 0,5 älg/1000 ha år 2022/2023 och 0,6 älg/1000 ha år 2023/2024-2024/2025. Avskjutningen ska fördelas på 70 % kalv och 60 % tjur av vuxen i tre år framöver.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 3 § jaktförordningen (1987:905) ska det för ett älgskötselområde finnas en skötselplan. Älgskötselplanen ska bidra till en adaptiv förvaltning och till att älgförvaltningsplanens mål genomförs. En älgskötselplan ska vara antagen efter samråd med älgförvaltningsgruppen, för det älgförvaltningsområde inom vilket älgskötselområdet ligger, och sedan fastställas av länsstyrelsen. För att fastställas ska planen alltid minst innehålla de kriterier som återfinns i 27§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7).

En älgskötselplan omfattar en period om tre år, om inte länsstyrelsen beslutar annat.

Enligt 27 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NFS 2011:7) ska företrädare för älgskötselområdet minst en gång om året göra en uppföljning av älgskötselplanen och vid behov vidta åtgärder och föreslå ändringar för länsstyrelsens fastställande. Inför utgången av treårsperioden ska en ny plan i god tid tas fram i enlighet med nämnd paragraf.

Information

Länsstyrelsen vill upplysa att det enligt angivna uppgifter i bifogad älgskötselplan finns skäl att särskilt beakta och följa upp planerad avskjutning. Detta för att nå de uppsatta målen för älgstammens utveckling inom älgskötselområdet.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnad avdelningschef [REDACTED]
[REDACTED] som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Älgförvaltningsgruppen Ljusnan-Voxnan

Bilagor

1. Överklagandehänvisning Naturvårdsverket
2. Älgskötselplan för JUA älgskötselområde
3. Älgfrode för JUA älgskötselområde

Ni kan överklaga beslutet hos Naturvårdsverket

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos Naturvårdsverket.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Gävleborg antingen via e-post; gavleborg@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det Naturvårdsverket som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, gavleborg@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 10 00. Ange diarienummer 3514-2022.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.